

**MILJÖSAMVERKAN
HALLAND**

Avfall för anläggningsändamål

Sammanställning från samverkansmöte den 25 september 2013

den 30 september 2013

Avfall för anläggningsändamål

Samverkan kring tillsyn av avfall för anläggningsändamål

Den 25 september 2013 träffades miljö- och hälsoskyddsinspektörer från Hallands kommuner för att uppnå samsyn kring tillsynen av avfall för anläggningsändamål. Detta dokument är en sammanställning av de frågor som diskuterades och där samsyn nåddes.

Mer information om avfall för anläggningsändamål kan du läsa i:

[Hantering av schaktmassor Tillsynshandledning, Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Värmland.](#)

[Vägledningsmaterial Hantering av schaktmassor Tillsynsprojekt 2013, Miljösamverkan Skåne](#)

Tillsynsinsats

Ingen tillsyn bedrivs idag på att leta upp schaktmassornas ursprung, destination och kedjan däremellan. Däremot agerar miljö- och hälsoskyddsförvaltningarna om de stöter på massor, genom t.ex. klagomål, som man bedömer som nedskräpning eller som borde ha föregåtts av ett 12:6 samråd, en anmälan eller tillståndsansökan enligt miljöbalken. Ett sätt att arbeta proaktivt är att bevaka bygglov. Ett annat sätt är att informera entreprenörerna genom en informationskampanj.

LÄS MER OM DETTA!

Allmänt om handläggningsrutiner på s.5 i [Vägledningsmaterial Hantering av schaktmassor Tillsynsprojekt 2013, Miljösamverkan Skåne](#)

Informationskampanj

Ett första steg är att utforma en bra lathund med avseende på avfall för anläggningsändamål. Där ska det framgå bland annat när anmälan ska göras till miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.

Nästa steg är att informera kommunerna och entreprenörerna om vad som gäller. Detta görs lämpligast genom informationsmöten. Förslagsvis kan föreläsare användas som deltog på seminariet som Miljösamverkan Skåne arrangerade alternativt undersöka vilka entreprenörer som deltog i Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Värmlands projekt. För att nå ut till många entreprenörer så kan informationsmötena hållas tillsammans med övriga Miljösamverkan i Sverige.

LÄS MER OM DETTA!

Informationsbroschyr Information om schaktmassor i Bilaga 4. [Hantering av schaktmassor Tillsynshandledning, Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Värmland.](#)

Information till branschen m.fl. s. 40-41 [Vägledningsmaterial Hantering av schaktmassor Tillsynsprojekt 2013, Miljösamverkan Skåne](#)

Anmälan eller fritt fram

Är massorna ett avfall eller inte?

Vad som är avfall definieras i 15 kap. 1 § miljöbalken. Där framgår att varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med är ett avfall. Detta gäller inte om föremålet eller ämnet istället kan betraktas som en biprodukt. Biprodukter kan bara uppkomma i tillverkningsprocesser enligt gällande lagtext (november 2012). Det innebär att schaktmassor i princip alltid betraktas som ett avfall.

Om massorna återvinns eller återanvänds inom verksamhetsområdet bedöms materialet inte vara avfall. Det gäller förutsatt att Naturvårdsverkets kriterier för återvinning uppfylls d.v.s. återvinningen ska ha ett syfte, mer massor än nödvändigt ska inte användas samt att massorna är tekniskt jämförbara med traditionella material. Verksamhetsområdet fastställs lämpligen av beställaren i planeringsstadiet för projektet.

Anmälan?

Anmälan enligt punkt 90.140, d.v.s. användning för anläggningsändamål av avfall som kan förorena mark, vattenområden eller grundvatten, och där föroreningsrisken är ringa.

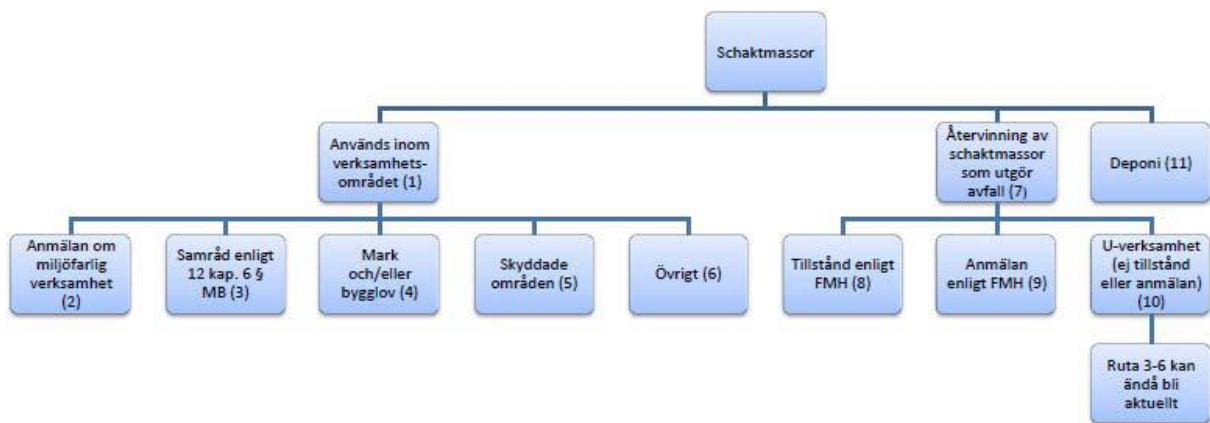
Det är verksamhetsutövaren som avgör om avfall som används för anläggningsändamål utgör "mindre än ringa risk" och användningen därmed inte behöver anmälas till kommunen.

Användning av jordmassor kan trots att de inte har en föroreningsrisk behöva anmälas till Länsstyrelsen för 12:6 samråd om naturmiljön riskerar att ändras väsentligt. Länsstyrelsen kan då förelägga om provtagning för att verifiera att massorna inte innehåller oacceptabla föroreningar. Om det vid denna provtagning (som alltså måste ske innan massorna används) visar sig att gränsen för "mindre än ringa risk" överskrids bör Länsstyrelsen förbjuda användning till dess anmälan gjorts till kommunen.

Inom detaljplanelagt område kan marklov behövas om marknivån ändras.

Utfyllnad av vattensjuk åkermark och/eller betesmark är vattenverksamhet om området klassas som vattenområde enligt 11 kap 4 § miljöbalken och kräver generellt tillstånd enligt 11 kap 9 § miljöbalken eller anmälan enligt 11 kap 9a § miljöbalken.

LÄS MER OM DETTA!

1. Om massorna återvinns eller återanvänds inom verksamhetsområdet bedöms materialet inte vara avfall: Det gäller förutsatt att Naturvårdsverkets kriterier för återvinning uppfylls dvs. återvinningen ska ha ett syfte, mer massor än nödvändigt ska inte användas samt att massorna är tekniskt jämförbara med traditionella material. Verksamhetsområdet fastställs lämpligen av beställaren i planeringsstadiet för projektet.
2. Anmälan om miljöfarlig verksamhet kan vara aktuellt även i de fall materialet inte utgör avfall, t.ex. i samband med krossning och bearbetning. Oavsett om verksamheten behöver anmälas eller inte gäller alltid miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Anmälan ska göras till kommunens miljönämnd.
3. Samråd kan vara aktuellt om verksamheten kan komma att väsentligt förändra eller skada naturmiljön (gäller inte om verksamheten kräver anmälan eller tillstånd). Anmälan ska göras till Länsstyrelsen, eller om verksamheten omfattas av skogsvårdslagens bestämmelser till Skogsstyrelsen.
4. Om verksamheten medför att marknivån höjs eller sänks kan marklov behövas. Om verksamheten planeras inom planlagt område kan bygglov behövas. Vänd dig till kommunens byggnadsnämnd.
5. Om verksamheten planeras inom ett skyddat område eller kan påverka detsamma kan verksamheten behöva tillåtelse utöver kraven om miljöfarlig verksamhet i miljöbalkens 9 kapitel. Exempel på skyddade områden är Natura 2000, riksintresse, vattenskyddsområden, fornlämningar, naturreservat och strandskydd.
6. Verksamheten kan utöver punkt 4 och 5 kräva ytterligare tillstånd eller tillåtelser, t.ex. för vattenverksamhet.
7. Återvinning av avfall är en åtgärd som resulterar i att avfallet återanvänds eller återvinns enligt angivna återvinningsförfaranden i bilaga 4 i avfallsförordningen (2001:1063).
8. Om återvinning av schaktmassor är av sådan omfattning att verksamheten betecknas som B i bilagan till förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd behövs tillstånd. Så är t.ex. fallet när schaktmassorna används i anläggningsändamål och risken att förorena mark, vattenområde eller grundvatten bedöms vara mer än ringa. Vänd dig till Länsstyrelsen när det gäller tillståndsansökningar.
 1. Verksamheter som betecknas som C i bilaga till förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska anmälas till kommunens miljönämnd.
 2. Verksamheter som varken kräver tillstånd eller anmälan (se punkterna 8 och 9) behöver inte tillåtelse med stöd av 9 kapitlet i miljöbalken. Däremot kan verksamheten omfattas av andra bestämmelser, se punkterna 2-6 för avfall som används inom verksamhetsområdet.
 3. I de fall schaktmassorna ska bortskaffas genom förvaring ovan mark krävs tillstånd enligt miljöbalken för deponering av avfall.

Bilaga 5 Klassning av verksamhet [Hantering av schaktmassor Tillsynshandledning, Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Värmland.](#)

Steg för steg

1. Verksamhetsutövaren kontaktar miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.
2. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen skickar frågorna samt en anmälningsblankett till verksamhetsutövaren.

Frågorna som skickas är:

- 1) Gäller det mellanlagring av mindre än 10 ton vid ett enskilt tillfälle samtidigt som lagringstiden är kortare än 1 år om massorna ska deponeras eller 3 år om massorna ska återvinnas eller behandlas?
- 2) Finns det ett anläggningsändamål med start och färdigställande datum? Är risken att användningen kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten mindre än ringa?
- 3) Är det inert avfall som uppkommit i gruv- eller täktverksamhet? Se definition av inert avfall i 3a § Förordning (2001:512) om deponering av avfall.
- 4) Är det uppläggning av mindre än 1000 ton muddermassor? Är risken att mark, vattenområde eller grundvatten förorenas mindre än ringa?
- 5) Är det lagring på den plats där avfallet uppkommit eller lagring på den plats där materialet ska användas?

Om svaret är ja på dessa fem frågor behöver du inte anmäla till miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. För att kunna bedöma punkt 2 ovan, kan följande frågor ställas för att ge en uppfattning om vad det är för typ av massor och ifall provtagning behövs:

- A. Kommer massorna från en fastighet där saneringsarbeten pågår eller har genomförts? Eller kan fastigheten ha fyllts ut med förorenade massor?
 - B. Kommer massorna från en fastighet där det bedrivs/ har bedrivits industriverksamhet?
 - C. Finns det eller har det funnits avfallsupplag, lager av kemikalier, cisterner/tankar eller oljeavskiljare på fastigheten som kan misstänkas ha förorenat marken?
 - D. Kommer massorna från schaktning av vägbankar, bangårdar eller banvallar?
 - E. Har tankning av olja, bensin eller diesel etc. förekommit på platsen?
 - F. Har några olyckor inträffat på platsen t.ex. spill eller brand?
 - G. Finns det någon annan misstanke om att massorna kan vara förorenade?
3. Verksamhetsutövaren bedömer om det ska ske en anmälan eller ej. Om verksamhetsutövaren bedömer att det är anmälningspliktigt skickas en ifylld anmälningsblankett till miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.
 4. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen handlägger anmälan.
Bedömning sker av bl.a.:
Tillståndsplikt/Anmälningspliktigt/12:6 samråd /föranleder ingen åtgärd?
Användandet av överskottsmassor?
Provtagning?
 5. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen skriver beslut

LÄS MER OM DETTA!

Bilaga 2 Exempel på blankett [Hantering av schaktmassor Tillsynshandledning, Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Värmland.](#)

Förslag på hur beslut kan formuleras s. 26-39 [Vägledningsmaterial Hantering av schaktmassor Tillsynsprojekt 2013, Miljösamverkan Skåne](#)

Bilaga 3 Exempel på beslut [Hantering av schaktmassor Tillsynshandledning, Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Värmland.](#)

Checklista vid bedömning av användandet av överskottsmassor s.38 – 39 [Hantering av schaktmassor Tillsynshandledning, Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Värmland.](#)

Bortskaffande eller återvinning? s. 7 [Vägledningsmaterial Hantering av schaktmassor Tillsynsprojekt 2013, Miljösamverkan Skåne](#)

Vad är anläggningsändamål? s. 8 [Vägledningsmaterial Hantering av schaktmassor Tillsynsprojekt 2013, Miljösamverkan Skåne](#)

Samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken

LÄS MER OM DETTA!

Se Samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken s.24-26 [Hantering av schaktmassor Tillsynshandledning, Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Värmland.](#)

Se 12:6-samråd s. 6 - 7 [Vägledningsmaterial Hantering av schaktmassor Tillsynsprojekt 2013, Miljösamverkan Skåne](#)

Provtagning

Krav på provtagning

Om det inte finns någon anledning att misstänka föroreningar i materialet, till exempel när det gäller massor på landsbygden, som dokumenterat inte påverkats av någon industriell aktivitet, bör provtagning inte behövas.

Utdrag från ett beslut skrivet av miljö- och hälsoskyddskontoret Halmstads kommun:

Schaktmassor för utfyllnad som med säkerhet kommer från mark som inte varit bebyggd och inte använts för annat än skogs- eller jordbruk behöver vanligtvis inte kontrolleras med avseende på föroreningar. Om det under pågående schaktning, transport och utfyllnad påträffas föremål, lukt eller annat som tyder på att förorening trots allt kan finnas ska detta kontrolleras genom provtagning och analys. Schaktmassor från utfyllda områden och från anläggningar såsom vägar och järnvägar ska alltid betraktas som förorenade tills provtagning och analys visat på motsatsen. Vid bedömning av förorening kan naturvårdsverkets riktvärden för förorenade områden inte användas. För närvarande ska Naturvårdsverkets handbok (2010:1) Återvinning av avfall i anläggningsarbeten, vara vägledande.

Följande frågor kan ställas för att ge bättre uppfattning om ifall provtagning behövs:

1. Kommer massorna från en fastighet där saneringsarbeten pågår/ har genomförts tidigare?
2. Kommer massorna från en fastighet där det bedrivs/ har bedrivits industriverksamhet?
3. Finns det eller har det funnits avfallsupplag, lager av kemikalier, cisterner/tankar eller oljeavskiljare på fastigheten som kan misstänkas ha förorenat marken?
4. Kommer massorna från schaktning av vägbankar, bangårdar eller banvallar?
5. Har tankning av olja, bensin eller diesel etc. förekommit på platsen?
6. Har några olyckor inträffat på platsen t.ex. spill eller brand?
7. Finns någon annan misstanke om att massorna kan vara förorenade? T.ex. tidigare utfyllnad i området.

Om svaret är ja på någon av frågorna bör provtagning ske.

Provtagning Jungfrulig mark

Att mark är jungfrulig innebär inte per automatik att den inte är förorenad om man flyttar den och använder den på annat ställe. Jungfrulig mark kan ha ett naturligt innehåll av icke önskvärda ämnen.

Om det inte finns några misstankar om att marken är naturligt förorenad bör inte provtagning krävas. Om det finns misstanke om att marken innehåller höga halter av föroreningar naturligt ska provtagning krävas. Sedan kan en bedömning ske av om massorna kan användas till det som verksamhetsutövaren har anmält om.

LÄS MER OM DETTA!

Provtagning för att bedöma risken s.23. [Hantering av schaktmassor Tillsynshandledning, Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Värmland.](#)

Vilka massor behöver provtas? s. 20 [Vägledningmaterial Hantering av schaktmassor Tillsynsprojekt 2013, Miljösamverkan Skåne](#)

Antalet prover

Det är många faktorer som avgör hur många prover som ska tas på massorna. Men en vägledning är vid volymer på cirka 200 m³ bör minst ett samlingsprov tas ut och analyseras. På volymer upp till 2000 m³ bör minst 5 prover tas. För volymer därutöver tas minst ett prov per ytterligare 1000 m³.

Faktorer som påverkar är vilken verksamhet som har bedrivit på fastigheten där massorna har tagits ifrån. En hjälp kan vara att rita upp en karta över fastigheten och beskriva vad som har skett i de olika delarna.

LÄS MER OM DETTA!

Se Provtagning för att bedöma risken s.23. [Hantering av schaktmassor Tillsynshandledning, Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Värmland.](#)

Se Vid misstanke om förorening s. 20 [Vägledningsmaterial Hantering av schaktmassor Tillsynsprojekt 2013, Miljösamverkan Skåne](#)

Provtagare

Det är verksamhetsutövaren som ansvarar för provtagningen. Provtagningen ska genomföras av person med rätt kompetens och analysmetoden ska vara ackrediterad. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningarna kan ta prover vid misstanke om pågående brott, generellt inte annars.

Inert avfall

Inert avfall är glas, tegel, betong och cement. Asfalt är inte inert avfall.

Definition

Förordning (2001:512) om deponering av avfall

3 a § Med inert avfall avses i denna förordning avfall som

1. inte genomgår några väsentliga fysikaliska, kemiska eller biologiska förändringar, löses upp, brinner eller reagerar fysikaliskt eller kemiskt på något annat sätt,
2. inte bryts ned biologiskt eller inverkar på andra material som det kommer i kontakt med på ett sätt som kan orsaka skador på miljön eller människors hälsa, och
3. har en total lakbarhet, ett totalt föroreningsinnehåll och en ekotoxicitet hos lakvattnet som är obetydlig och inte äventyrar kvaliteten på yt- eller grundvatten. Förordning (2012:371).

Naturvårdsverkets föreskrifter om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall (NFS 2010:4)

Observera att kriterierna enligt NFS 2004:10 är uträknade med hänsyn till en inert deponis krav på skyddsåtgärder. Av den anledningen bör begreppet i första hand användas i samband med deponering av avfall.

24 § Avfall som omfattas av följande förteckning och som har ett och samma ursprung och inte är förorenat får tas emot vid deponier för inert avfall utan att behöva genomgå provning. Om det finns anledning att misstänka att avfallet överskrider uppsatta gränsvärden i 22 eller 23 §§ skall det provas.

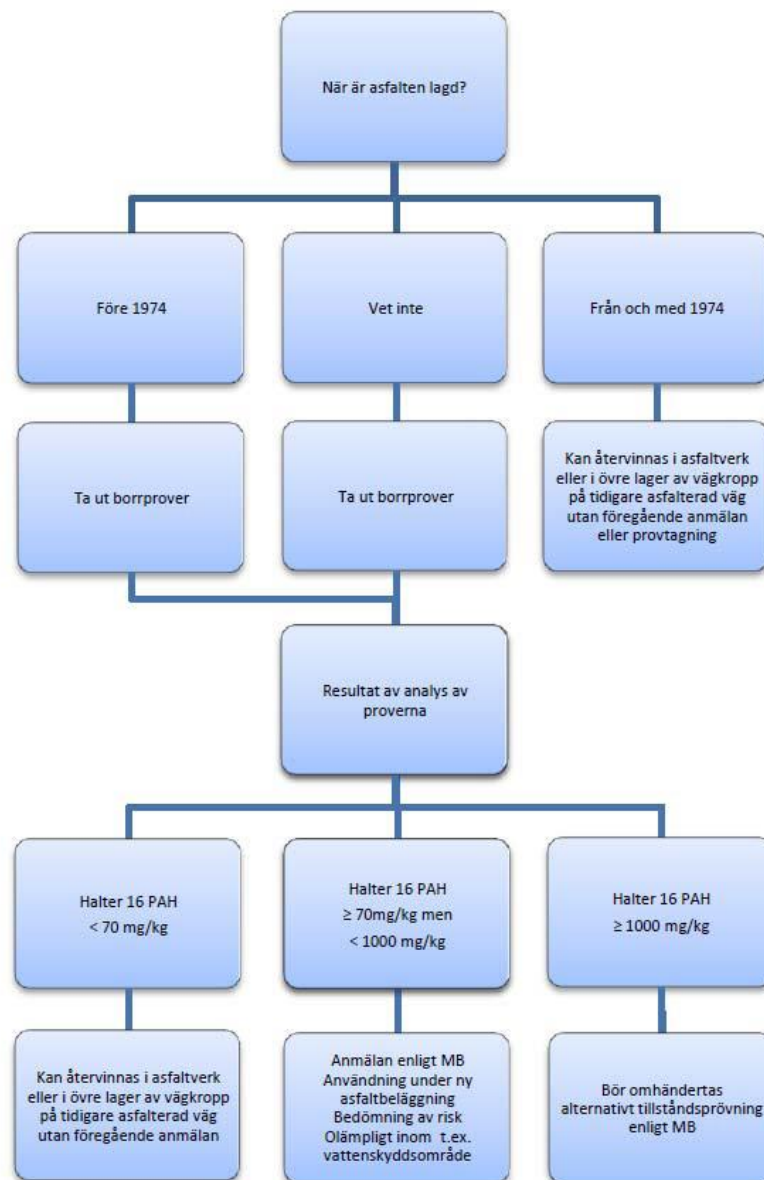
AVFALLSKOD	KARAKTERISERING	BEGRÄNSNINGAR
10 11 03	Glasfiberavfall	Endast utan organiska bindemedel
15 01 07	Glasförpackningar	
17 01 01	Betong	Endast sorterat och utvalt bygg och rivningsavfall
17 01 02	Tegel	Endast sorterat och utvalt bygg och rivningsavfall
17 01 03	Klinker och keramik	Endast sorterat och utvalt bygg och rivningsavfall
17 01 07	Blandningar av betong, tegel, klinker och keramik	Endast sorterat och utvalt bygg och rivningsavfall
17 02 02	Glas	
17 05 04	Jord och sten	Inte matjord och torv och inte heller jord och sten från förorenade områden
19 12 05	Glas	
20 01 02	Glas	Endast separat insamlat glas
20 02 02	Jord och sten	Endast från trädgårds- och parkavfall. Inte matjord och torv.

Med utvalt bygg- och rivningsavfall avses avfall med låga halter av annat material (metall, plast, organiskt material, trä, gummi, etc.). Avfallets ursprung ska vara känt. Bygg- och rivningsavfall från byggnationer som är förorenade med oorganiska eller organiska farliga ämnen, t.ex. till följd av byggprocesser, markförorening, lagring och användning av bekämpningsmedel eller andra farliga ämnen omfattas inte, såvida det inte klart visas att föroreningen av den rivna byggnationen var obetydlig. Vidare omfattas inte bygg- och rivningsavfall från byggnationer som är behandlade, täckta eller målade med material som innehåller farliga ämnen i signifikanta mängder.

Asfalt

Asfalt får inte användas som utfyllnad i skogsvägar. Asfalt kan få användas i övre lagret av vägkroppen på en tidigare asfalterad väg och om en ny asfaltbeläggning görs ovanpå. Förhållandet mellan grundvattennivån och på vilken höjd i bärlagret som den återanvända asfalten ska ligga är en viktig aspekt.

Asfalt som bryts upp eller fräses upp kan återvinnas genom krossning och användas vid nyttillverkning av asfalt. Är asfalten lagd innan 1974 finns risk att den innehåller stenkolstjära. Stenkolstjära innehåller bland annat polycykliska aromatiska kolväten (PAH). Halten av PAH i asfalten avgör vad den återvunna asfalten kan användas till.

LÄS MER OM DETTA!

Asfalsärenden s. 31 - 35 [Hantering av schaktmassor Tillsynshandledning, Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Värmland.](#)

Anläggning för mellanlagring

En anläggning är en förberedd yta för mellanlagring. Enligt åklagarnas tolkning innebär det att det måste finnas en teknisk anordning annars är det ingen anläggning. Den tekniska anordningen kan bestå av exempelvis en hårdgjord yta, en vägbom eller en stödmur.

Om det inte finns någon förberedd yta för mellanlagring ska det bedömas som nedskräpning.

LÄS MER OM DETTA!

Vad är en anläggning för deponering av avfall? s. 8 [Vägledningsmaterial Hantering av schaktmassor Tillsynsprojekt 2013, Miljösamverkan Skåne](#)

Miljösamverkan Halland

Samtliga länets kommuner och Region Halland samverkar genom Miljösamverkan Halland.

Miljösamverkan Halland syftar till att effektivisera framför allt tillsynen inom miljö- och hälsoskydd och livsmedel i länet genom att samutnyttja medverkande aktörers kompetens och resurser och till att utifrån rådande lagrum säkra en likvärdig bedömningsgrund.

Samverkan ska medföra effektivare resursutnyttjande, ökat erfarenhetsutbyte och större möjligheter att gå på djupet i olika frågor och åstadkomma en långsiktigt hållbar utveckling av det kommunala miljöarbetet i Hallands län. Miljösamverkans insatser ska vara konkreta, avgränsade och operativt inriktade. Detta utesluter inte insatser med inriktning på information, riktlinjer, m.m.

Huvudmän

Kommunerna i Halland och Region Halland

Adress

Region Halland, Miljösamverkan Halland, Box 517, 301 80 Halmstad

Webbplats

www.regionhalland.se/miljosamverkan

Utvecklare

Teres Gustavsson Tel 035-17 98 39 teres.gustavsson@regionhalland.se

Kungsbacka

Varbergs
kommun

FALKENBERG
Hitta det här

